

ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра івент-індустрій, культурології та музеєзнавства

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

***Альманах
наукового товариства «Афіна»
кафедри культурології та музеєзнавства***

Випуск 22

Засновано у 2003 році

Рівне – 2023

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ: Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства. Вип. 22 / За ред. проф. В.Г. Виткалова. Рівне : РДГУ, 2023. 114 с.

Головний редактор:

Виткалов С.В. – доктор культурології, професор, професор кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ

Редакційна колегія:

- Чміль Г.П.** – доктор філософських наук, професор, дійсний член (академік) Національної академії мистецтв України, директор Інституту культурології Національної академії мистецтв України (голова редколегії)
- Афоніна О.С.** – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри академічного і естрадного вокалу та звукорежисури, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (Україна);
- Виткалов В.Г.** – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри івент-індустрій, культурології та музеєзнавства РДГУ (заступник головного редактора, відповідальний секретар)
- Випих-Гавронська А.** – доктор мистецтвознавства (габітований), професор, проректор відділу розвитку Академії ім. Я. Длугоша (Польща)
- Курдина Ю.М.** – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії, музеєзнавства і культурної спадщини, Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
- Петрова І.В.** – доктор культурології, професор, завідувач кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля, Київський національний університет культури і мистецтв
- Єфіменко А.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор Українського Вільного університету (Мюнхен, Німеччина)
- Пелех Ю.В.** – доктор педагогічних наук, професор, проректор із науково-педагогічної та навчально-методичної роботи РДГУ
- Потанчук Т.В.** – доктор педагогічних наук, професор, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка (Україна)
- Постоловський Р.М.** – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ
- Сабадаш Ю.С.** – доктор культурології, професор, завідувачка кафедри культурології та інформаційної діяльності Маріупольського державного університету (Київ)

Рецензент:

Гончарова О.М. – доктор культурології, професор, професор кафедри музеєзнавства і пам'яткознавства Київського національного університету культури і мистецтв

Науковий редактор і упорядник випуску – **проф. Виткалов В.Г.**

Видання зареєстровано ISSN International Centre (Paris, FRANCE): ISSN 2521-1366 (Online), ISSN 2415-802X (Print)

Видання індексується: Index Copernicus (Польща), Google Scholar, Cosmos (США) та Research Gate, Research Bible (Німеччина); СЕЕОЛ; Cite factor; European Reference Index for the Humanities (ERIH), Збірник поданий на порталі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України».

Редакція не завжди поділяє точку зору автора. За точність наведених цитат, імен, прізвищ, дат відповідальність несуть автори.

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 26 жовтня 2023 р.)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації, серія КВ № 15561-4033 Р. Зареєстровано Міністерством юстиції України, наказ № 1489/5 від 18.08.2009 р.

УДК 130.2 (477)

**ФІЛОСОФСЬКІ КОНЦЕПЦІЇ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК
УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ**

Захарчук Дем'ян Сергійович – здобувач ступеня в/о «Магістр»
023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація,
Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне, Україна
<https://orcid.org/0009-0000-0630-3078>
deman@ua.fm

Дослідження присвячено уточненню життєвого та творчого шляху видатного українського мислителя та поета Григорія Сковороди; аналізується життєвий досвід та соціальний контекст, в якому розвивався мислитель, що дозволяє краще зрозуміти його творчу спадщину; висвітлюється важливість його філософських ідей для розвитку філософської думки в Україні та світі. Аналізується творчий процес, зокрема методи написання його творів та використання мовних засобів, що стало проривом у вітчизняній літературі та філософії. Опрацьований матеріал дозволяє краще зрозуміти творчий шлях Г. Сковороди та його внесок до світової і вітчизняної культури.

Ключові слова: творчий шлях, Григорій Сковорода, філософія, література, методи написання, мовні засоби, світова культура, Україна, наукова спільнота.

Постановка проблеми. Проблема, яку досліджує автор статті, полягає в тому, щоб розкрити творчість видатного українського мислителя та філософа Г. Сковороди, з'ясувати методи написання його творів та використання мовних засобів, а також визначити важливість його філософських ідей для розвитку філософської думки в Україні та світі. Важливо також здійснити уточнення життєвого та інтелектуального шляху, його взаємодії з суспільством та іншими відомими мислителями свого часу, такими як Вольтер, Ж.Ж. Руссо, Д. Дідро та ін.

Дослідження творчості Г. Сковороди має важливе значення для розуміння історії філософської думки України, а також відновлення та збереження її національного культурного доробку. Отже, завданням автора статті є уточнення окремих сегментів творчого шляху Г. Сковороди й визначення важливості його думок та ідей для світової культури і національного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До вивчення постаті Г. Сковороди зверталось чимало дослідників різних країн світу, які намагалися дослідити феномен цієї людини, форми життя, роль у соціумі, специфіку реакції на ситуацію, в якій він опинявся, чи на постаті, які його оточували. Достатньо у підтвердження згадати ґрунтовні праці, що стали класичними, Д. Багалія (30-ті роки ХХ ст.) і М. Поповича (початок ХХІ ст.); можна згадати у цьому зв'язку і чимало наукових конференцій, учасники яких також намагалися розширити уяву про специфіку мислення митця і філософа, роль української ментальності та її вплив на формування світогляду; форми художньої творчості філософа, втілені у численних притчах тощо, кількість яких активізувалася у переддень його ювілею. Залишаючи осторонь їх навіть перелік, слід наголосити на тому, що нині існує чимало розвідок, автори яких зосереджувались на аналізі його письмових творів та використанні мовних засобів, які він застосовував для висловлення своїх ідей. Інші – розглядали його філософські погляди, зокрема концепцію людини та її взаємини з божественним світом чи вчення про працю за покликанням, тобто «сродну» працю. Утім, усі вони лише поступово розширювали уяву про цю постать.

Одним із помітних дослідників життя і творчості Г. Сковороди останнього часу є І. Приходько, який присвятив чимало років вивченню творчості цього мислителя та опублікував декілька дослідницьких праць на цю тему, зокрема книгу «Символіка та релігійність у філософії Григорія Сковороди» [8], в якій розглядає філософію Г. Сковороди як цілісний світогляд, в основі якого лежать релігійні та символічні уявлення. У своїх дослідженнях автор зосереджується на аналізі філософських поглядів Г. Сковороди та їх впливі на розвиток української філософії.

Потрібно відзначити, що останні дослідження та публікації з цього напряму демонструють постійний інтерес до творчості українського філософа, його внеску у розвиток філософії та культури [7]. Причина цього – проста, адже автори намагаються поглянути на висловлені думки з плину років, виявити їх співзвучність не менш складному сьогоденню. Вони, ці праці, дозволяють глибше зрозуміти його ідеї та концепції, які набувають нового звучання в контексті актуальних проблем сучасності. Зокрема, в останні роки висунуто чимало нових інтерпретацій його творів з урахуванням контексту того часу та впливу інших філософів локального періоду; зроблено спроби проаналізувати його вплив на розвиток української культури й національної самосвідомості. Останні дослідження демонструють також розмаїтість та багатогранність творчості Г. Сковороди, що включає в себе не лише філософські трактати, але й поезію,

притчі, мовознавчі дослідження та інші жанри культурної творчості [6; 124–128]. Однак ракурс бачення цієї проблеми, зважаючи на спадщину мислителя, є невичерпним.

Мета статті полягає в розширенні уявлення стосовно життєвого та творчого шляху видатного українського філософа, поета, мислителя та мовознавця Г. Сковороди.

Матеріал цієї розвідки спрямований на опис та аналіз творчості Г. Сковороди, зокрема його філософських ідей і концепцій, що дозволяє більш глибоко зрозуміти його внесок у розвиток української та світової культури.

Вклад основного матеріалу. За дослідженням Ю. Іванова, «...філософський світ Григорія Сковороди є відповіддю на гостру проблему взаємодії людини зі світом, проблему взаємодії між пізнанням та буттям» [2; 37]. Інші дослідники, серед яких Л. Марков [3] та В. Руденко [9; 46–51], стверджують, що філософія Г. Сковороди базується на ідеї гармонії між людиною та світом, на взаємодії між розумом та душею. Наукові рефлексії Н. Шведенко також дозволяють зрозуміти, що Г. Сковорода був не лише філософом, але й поетом, який докладав чимало зусиль для розвитку української мови та літератури [13; 23]. Окрім того, його творчість відіграла важливу роль у формуванні української культури та національної свідомості.

Дослідження М. Черниш та І. Мельник дозволили виявити, що творчість Г. Сковороди мала значний вплив на формування філософської думки не лише в Україні, але й її значення на світовій арені. Він був відомий за межами України і його твори викликали інтерес у вчених та філософів з інших країн. Також ці дослідження дозволяють переглянути уявлення про Г. Сковороду як ексцентричну та віддалену від реальності постать, і підтверджують, що він був високоосвіченою та глибоко мислячою людиною, що мала помітний вплив на світову культуру. Інакше кажучи, підтверджують важливість для подальшого розвитку філософської думки в Україні та світі [12; 8-14].

Серед іншого, дослідники звертають увагу на те, що філософська думка Г. Сковороди мала вплив не лише на українську філософію, але й філософські школи Європи. Зокрема, зазначається, що праці Г. Сковороди викликали зацікавлення у філософському середовищі Німеччини, де він став відомим як «український Сократ». При цьому звертається увага на те, що Г. Сковорода став попередником таких визнаних європейських філософів, як І. Кант та Ф. Ніцше.

І. Мельник та О. Філяшин у статті «Творчість Григорія Сковороди в контексті європейської філософської думки XVIII ст.» [4] наголошують на тому, що філософська спадщина Г. Сковороди стала важливим елементом формування європейської філософської думки XVIII ст. Зокрема, у цій розвідці зазначається, що Г. Сковорода є першим філософом, який в Україні спробував відтворити систему філософської освіти на основі античних традицій, що мало велике значення для формування європейської філософської думки XVIII ст.

Дослідники, характеризуючи різні грані його творчості відзначають, що Г. Сковорода був не лише помітним філософом і письменником, але й відомим музикантом та поетом; достатньо нагадати у підтвердження, що відому нині пісню (вербальний і музичний текст) «Стоїть явір над водою» створив саме він.

У своїй творчості він активно використовував музичні мотиви і образи, що вказує на тісний зв'язок між його філософськими і літературними творами та музикою. Він неодноразово висловлював своє переконання, що музика є найвищою формою мистецтва, що може впливати на духовний розвиток людини. При цьому він розвивав ідею про єдність музики та розуму, доводячи, що музика може сприяти розвитку інтелекту та духовності. Про це свідчать його твори, зокрема «Розмова двох друзів», «Горобець», «Садок вишневий коло хати», «Край неба і землі» [4; 129-136].

Додатковим доказом впливу творчості Г. Сковороди на культурний контекст України є праці сучасних дослідників, серед яких О. Михальчук, науковий пошук якого зосереджується на дослідженні філософських і релігійних аспектів творчості. У своїй книзі «Григорій Сковорода: міфотворчість і історіографія», він досліджує взаємозв'язок міфотворчості та історіографії в контексті розуміння творчості Г. Сковороди. Автор зазначає, що Г. Сковорода створив низку образів, які стали символами української культури, наприклад, образ Вічного мандрівника [5].

У дослідженні О. Гавриш «Сковорода як творець філософської мови» [1] розглядається мова його творчості та її роль у формуванні філософської концепції. Авторка стверджує, що мова Г. Сковороди є інтелектуальним інструментом, який допомагав йому сформулювати філософські ідеї.

З огляду на ці дослідження можна стверджувати, що творчість Г. Сковороди має величезне значення для формування української культурної та філософської думки. Його ідеї та образи стали символами української культури та вплинули на подальший розвиток української філософії. Тому Г. Сковорода є однією з ключових фігур у формуванні української ідентичності та духовності. Його

творчість зберігає актуальність і досі, особливо в контексті пошуку власного шляху розвитку української нації та її інтеграції до світової спільноти.

Загалом дослідження названих вище науковців засвідчують великий вплив творчості Г. Сковороди на українську культуру, філософію та історію. Він став символом національного духу та ідеї національного відродження, а відтак і його творчість продовжує впливати на сучасне українське суспільство.

Перспективи подальших досліджень цієї теми можуть бути спрямовані на вивчення конкретних аспектів його філософської думки, а також проведення порівняльного аналізу з іншими філософськими школами світу. Зокрема, вивчення його взаємодії з європейською філософією, в процесі якої виявити аспекти його думки, що були запозичені з європейської традиції, а також ті, що є унікальними.

Доцільним є й вивчення впливу творчості Г. Сковороди на подальший розвиток української філософії та культури, зокрема, діяльність філософів та письменників, що працювали в XIX та XX ст. Потребує уточнення й порівняльний аналіз творчості Г. Сковороди з творчістю інших відомих філософів світу, зокрема, дослідженням його спільностей та відмінностей з філософськими концепціями Р. Декарта, Ф. Ніцше та інших визначних мислителів. Отже, вивчення творчості Г. Сковороди залишається актуальною та перспективною темою для подальших досліджень, що допоможуть краще зрозуміти його значення для світової та української культури та філософської думки.

Висновок. Тож можна стверджувати, що творчість Г. Сковороди мала значний вплив на розвиток української філософії та культури. Він був першим українським філософом, що ставив перед собою завдання розкрити сутність людини та її місце в світі. Дослідження згаданих науковців показали, що його ідеї та образи стали символами української культури, а його філософська спадщина вплинула на подальший розвиток української філософії. Він був популярний не лише в Україні, а й за її межами, і його творчість відіграла значну роль у формуванні філософської думки в інших країнах.

Таким чином, можна зробити висновок, що творчість Г. Сковороди є досить важливим елементом української культурної спадщини, а його ідеї та образи стали частиною світової філософської думки.

Список використаної літератури

1. Гавриш О. Сковорода як творець філософської мови. Львів : Вид-во нац. ун-ту «Львівська політехніка». 2014. 157 с.
2. Іванов Ю.М. Життєвий шлях Григорія Сковороди, Київ, 2009. 256 с.
3. Марков Л.А. Григорій Сковорода і його час. Київ, 1990. 115 с.
4. Мельник І., Філяшин О. Творчість Григорія Сковороди в контексті європейської філософської думки XVIII ст. *Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка»*, 2019. № 941.
5. Михальчук О. Григорій Сковорода: міфотворчість і історіографія. Київ, 2017. 416 с.
6. Пінчук О. Григорій Сковорода як моральний орієнтир для сучасної української культури *Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія «Філософія»*, 2019 [168 с.].
7. Попович М.В. Григорій Сковорода: людина, мислитель, поет. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2018 432 с.
8. Приходько І. Символіка та релігійність у філософії Григорія Сковороди. Київ : Академвидав, 2010. 292 с.
9. Руденко В.І. Філософія Григорія Сковороди. Київ, 2004. С. 27–28 [336 с.].
10. Сідельник В. Григорій Сковорода: віра, творчість, життя. Харків : Фоліо. 2021. 288 с.
11. Сліпушко І. Григорій Сковорода в українській культурі. Київ : Вид-во «Смолоскип», 2009. 496 с.
12. Черниш М., Мельник І. Філософський доробок Григорія Сковороди в контексті його творчості. *Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Серія «Філософія. Філософські перипетії: минуле і сьогодення»*. 2016. Вип. 55. С. 5–14 [216 с.].
13. Шведенко Н. Григорій Сковорода. Творчість і життя. Київ, 2016. 464 с.

References

1. Havrysh O. Skovoroda yak tvorets filosofskoi movy. Lviv : Vyd-vo nats. un-tu «Lvivska politekhnikha». 2014. 157 s.
2. Ivanov Yu. M. Zhyttievyy shliakh Hryhoriia Skovorody, Kyiv, 2009. 256 s.
3. Markov L.A. Hryhoriia Skovoroda i yoho chas. Kyiv, 1990. 115 s.
4. Melnyk I., Filiashyn O. Tvorchist Hryhoriia Skovorody v konteksti yevropeiskoi filosofskoi dumky XVIII st. *Visnyk Nats. un-tu «Lvivska politekhnikha»*, 2019. № 941.
5. Mykhalchuk O. Hryhoriia Skovoroda: mifotvorchist i istoriografii. Kyiv, 2017. 416 s.
6. Pinchuk O. Hryhoriia Skovoroda yak moralnyi oriientyr dlia suchasnoi ukrainskoi kultury Nauk. zap. Nats. un-tu «Ostrozka akademiia». Serii «Filosofii», 2019 [168 s.].
7. Popovych M.V. Hryhoriia Skovoroda: liudyna, myslytel, poet. Kyiv : Vyd. dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 2018 432 s.
8. Prykhodko I. Symvolika ta relihiinist u filosofii Hryhoriia Skovorody. Kyiv : Akademydav, 2010. 292 s.
9. Rudenko V.I. Filosofii Hryhoriia Skovorody. Kyiv, 2004. S. 27–28 [336 s.].

10. Sidelnik V. Hryhorii Skovoroda: vira, tvorchist, zhyttia. Kharkiv : Folio. 2021. 288 s.
11. Slipushko I. Hryhorii Skovoroda v ukrainskii kulturi. Kyiv : Vyd-vo «Smoloskyp», 2009. 496 s.
12. Chernysh M., Melnyk I. Filosofskiy dorobok Hryhoriia Skovorody v konteksti yoho tvorchosti. Visnyk Kharkiv. nats. un-tu im. V.N. Karazyna. Seriya «Filosofii. Filosofski perypetii: mynule i sohodennia». 2016. Vyp. 55. S. 5-14 [216 s.].
13. Shvedenko N. Hryhorii Skovoroda. Tvorchist i zhyttia. Kyiv, 2016. 464 s.

**PHILOSOPHICAL CONCEPTS OF HRYHORY SKOVORODA AND THEIR INFLUENCE ON THE
DEVELOPMENT OF UKRAINIAN CULTURE AND NATIONAL IDENTITY**

Zakharchuk Demyan – holder of the Master's degree
specialty 023 Fine art, decorative art, restoration,
Rivne State Humanitarian University, Rivne, Ukraine

The study is devoted to clarifying the life and creative path of the outstanding Ukrainian thinker and poet Hryhoriy Skovoroda; the life experience and social context in which the thinker developed are analyzed, which allows for a better understanding of his creative heritage; the importance of his philosophical ideas for the development of philosophical thought in Ukraine and the world is highlighted. The creative process is analyzed, in particular the methods of writing his works and the use of linguistic means, which became a breakthrough in domestic literature and philosophy. The processed material allows to better understand the creative path of H. Skovoroda and his contribution to national and world culture.

Key words: creative path, Hryhoriy Skovoroda, philosophy, literature, writing methods, language means, world culture, Ukraine, scientific community.

UDC 130.2 (477)

**PHILOSOPHICAL CONCEPTS OF HRYHORY SKOVORODA AND THEIR INFLUENCE ON THE
DEVELOPMENT OF UKRAINIAN CULTURE AND NATIONAL IDENTITY**

Zakharchuk Demyan – holder of the Master's degree
specialty 023 Fine art, decorative art, restoration,
Rivne State Humanitarian University, Rivne, Ukraine

The topicality of the topic is determined by the role of the Ukrainian philosopher H. Skovoroda in the cultural space of today. The directions of the thinker's creative activity are analyzed and their influence on social consciousness is revealed.

The scientific novelty of the study consists in the author's attempt to investigate individual pages of the life of this philosopher and to reveal the specifics of his creative work and to find out its influence on the subsequent cultural process.

The methodology of scientific research is based on the use of a number of methods, in particular historical reconstruction, cultural and analysis methods, with the help of which it was possible to reconstruct the life and creative path of the Ukrainian thinker, to summarize the main directions of his creativity.

The practical significance of the research lies in the possibility of using the collected, processed and critically analyzed materials for the organization of further scientific research, as well as during the conduct of various types of classes in professionally oriented disciplines in the network of higher education institutions.

Key words: creative path, Hryhoriy Skovoroda, philosophy, literature, world culture, linguistic means, scientific community.

Надійшла до редакції 3.05.2023 р

ЗМІСТ

ВИТКАЛОВ С.В., ВИТКАЛОВ В.Г. НАУКОВА ТВОРЧІСТЬ У ДОБУ СУСПІЛЬНИХ КАТАКЛІЗМІВ : МОЛОДІЖНИЙ ДОСВІД	3
---	---

Розділ I. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ І СПРОБА ЇХ НАУКОВОГО ОСМИСЛЕННЯ

ЧАБАК Л.А. ВИКЛИКИ ДЛЯ СФЕРИ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВІЙНИ	5
ТКАЧУК Т. ПЛАТФОРМА МІНІСТЕРСТВА КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ «МИСТЕЦТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ»	8
ВЛАСЮК О.П., КЛОЧУН А.П. КАТЕГОРІЯ СВОБОДИ У ФІЛОСОФІЇ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ В КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ІНТЕРПРЕТАЦІЯХ СУЧАСНИХ ДОСЛІДНИКІВ	12
ЗАХАРЧУК Д. С. ФІЛОСОФСЬКІ КОНЦЕПЦІЇ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ І НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	17

Розділ II. ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ГОРІНА Л. ТРАНСКРИПЦІЯ М.Т. ЛИСЕНКОМ ВОКАЛЬНОГО ЦИКЛУ «СОНЕЧКО» Л. РЕВУЦЬКОГО В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ДОМРИСТІВ	21
ЄНЕНКОВА Н., ГОРІНА Л. КОМПОЗИТОРСЬКА ТВОРЧІСТЬ СВІТЛАНИ ГРИЦАЄНКО У МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОМРИСТІВ	27
ТУРЧИН Г.П. СТОРІНКИ ПОДВИЖНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ МИТЦІВ ХХ СТОРІЧЧЯ З ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ	31
РОМАНЕНКО К. СИСТЕМА РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ КАФЕДРИ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ПОЛТАВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В.Г. КОРОЛЕНКА	39
БАНИТ В.М. ОСОБЛИВОСТІ ТА СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРУ, ЙОГО АКТУАЛЬНІСТЬ У КУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРІ НАШОГО ЧАСУ	48
БАЛАБАН О. ВОЛОДИМИР ІВАСЮК У СПІВТВОРЧОСТІ З ІНШИМИ МИТЦЯМИ	55

Розділ III. ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ

СТАШУК О.А. АКАДЕМІЧНИЙ РИСУНОК В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	59
ЧЕРНЮШОК О. РЕАЛІСТИЧНА ФОРМА ВІДТВОРЕННЯ У ЗНАКОВО-СИМВОЛІЧНІЙ СИСТЕМІ ТВОРУ ФЕДОРА КРИЧЕВСЬКОГО (ТРИПТИХ «ЖИТТЯ»)	64
БЛИЗНЮК Л.В., ЗІНЕНКО Т.М., МАТВІЙЧУК Н.В. МАНҐА ЯК СИНТЕЗ ТРАДИЦІЙНОГО І СУЧАСНОГО ЯПОНСЬКОГО МИСТЕЦТВА	68
ГОНЧАРОВА І.І., ДЕНИСЕНКО В.В. ОБРАЗ ЛЕДІ ГОДІВИ В ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ	75
КИРИЛЮК Д. ФОРМОТВОРЧІ ІДЕЇ СОНІ ДЕЛОНЕ ЯК КВІНТЕСЕНЦІЯ ПОШУКІВ УКРАЇНСЬКОГО АВАНГАРДУ	79

Розділ IV. РЕЦЕНЗІЇ, ОГЛЯДИ, ПОВІДОМЛЕННЯ

МІРЧУК В.Ю., ШАТРОВА М.Б. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ КУЛЬТУРИ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	86
СОРОКА В.В., ШАТРОВА М.Б. НОВІ ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ КУЛЬТУРНИХ ІНСТИТУЦІЙ У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ	92
НАГОРНА З.В. ФЕСТИВАЛЬ ЯК ФОРМА АКТИВНОГО ВІДПОЧИНКУ В КУЛЬТУРНІЙ ПРАКТИЦІ УКРАЇНИ: ІСТОРІОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ	100
НАМЧУК Л.С. МИСТЕЦТВО У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ ТА ВІЙНИ	106